

UDC Classification: 657.37

JEL Classification: M41

FORMATION OF NON-FINANCIAL REPORTING AS A TOOL FOR MANAGING ENTERPRISE SUSTAINABLE DEVELOPMENT**ФОРМУВАННЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА**

Viskotoriia V. Kirsanova, PhD in Economics, Associate Professor
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
 ORCID: 0000-0002-6875-0065
 Email: vkirsanova@ukr.net

Shatskov Viktor V.
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
 ORCID: 0000-0002-0699-0696
 Email: king.viktor99@gmail.com
 Recieved 24.11.2018

Кірсанова В.В., Шацков В.В. Формування нефінансової звітності як інструменту управління сталим розвитком підприємства. Науково-методична стаття.

Стаття присвячена огляду змін 2017 року у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що стосуються звіту про управління, та огляду стандартів, що існують у світі та регламентують складання нефінансової звітності. Обґрунтовано необхідність формування нефінансової звітності з метою соціального та економічного розвитку, прозорості діяльності та можливості позиціонування нефінансової звітності як інструменту управління сталим розвитком підприємства. Розглянуто задачі та формати нефінансової звітності, що започатковані у практиці. Наведено рекомендації щодо організаційних засад формування нефінансової звітності. Надано перелік основних аспектів, які доцільно відображати у нефінансової звітності за сферами діяльності.

Ключові слова: організаційно-інформаційне забезпечення, стандарти, нефінансова звітність, звіт про управління

Kirsanova V.V., Shatskov V.V. Formation of non-financial reporting as a tool for managing enterprise sustainable development. Scientific and methodical article.

The article is devoted to review of changes in the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" in 2017 concerning the management report and the review of standards existing in the world and regulating compilation of non-financial reporting. The necessity of formation of non-financial reporting for the purpose of social and economic development, enterprise activity transparency and capabilities of non-financial reporting positioning as a management tool for sustainable development of the enterprise are substantiated. The problems and non-financial reporting formats initiated in practice are considered. The recommendations concerning the organizational principles of non-financial reporting formation are given. The key aspects that are appropriate to represent in non-financial reporting according to activity sphere are given.

Key words: organizational and information support, standards, non-financial reporting, management report

Просування України до європейського та світового економічного простору робить актуальним питання формування інформації, яка необхідна для інформування стейкхолдерів різних рівнів, як зовнішніх та і внутрішніх, про реалізацію цілей підприємством, що закладені в його стратегічних планах розвитку щодо економічної стійкості, соціального благополуччя та екологічної безпеки, дієвості управління ризиками. Розкриття такої інформації наводиться у нефінансовій звітності, мета якої полягає у висвітленні діяльності суб'єкта господарювання, через застосування якісних й кількісних показників. Виділяють такі задачі нефінансової звітності, як формування позитивного іміджу підприємства, підвищення підзвітності та прозорості діяльності й довіри серед груп впливу, розширення ринку й зміцнення відносин у бізнесі, доступ до міжнародних фінансових ресурсів, підвищення ефективності діяльності підприємства.

Тому питання щодо порядку формування звіту з управління та нефінансової звітності в цілому, переліку показників, які будуть розкриватися в нефінансових звітах, потребують додаткового дослідження в українських реаліях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Методичні та теоретичні засади формування й використання нефінансової звітності досліджували Безверхий К.В. [1], Бобітан Р.І., Стефа П. [2], Клименко І.М. [3], Малишкін О.І. [4], Сокіл О.Г. [5], Устич В.А. [6], Філіппова С.В. [7] та інші.

Незважаючи на значну кількість плідних досліджень теоретичних та практичних аспектів, проблемні питання організаційно-інформаційного забезпечення нефінансового звітування потребують детального освітлення, особливо в умовах виконання законодавчих ініціатив щодо запровадження звіту з управління. Потреба поглибленого наукового опрацювання означених проблем зумовила вибір теми, визначила мету і завдання статті.

Метою статті є огляд стандартів нефінансової звітності, що існують, й наведенні рекомендацій щодо організаційних та методичних засад формування нефінансової звітності як інструменту управління сталим розвитком підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження

Термін «нефінансова звітність» та її складові в Україні не є загальноприйнятими та законодавчо не закріпленими. В світі відбуваються глобалізаційні процеси, що змушують підприємства використовувати регламентовану нефінансову звітність з урахуванням міжнародних стандартів. Першим кроком є внесення змін у Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» у 2017 р. про включення до складу звітності підприємства звіту про управління та розробка методичних рекомендацій з його складання, затверджених наказом МФУ від 07.12.2018 № 982. Звіт про управління – документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства, розкриває основні ризики й невизначеності його діяльності. У методичних рекомендаціях зі складання звіту про управління визначено його основні напрями, перелік яких не є вичерпним. Від подання звіту про управління звільнені мікропідприємства, малі підприємства. Підприємства середнього розміру відображають нефінансову інформацію на власний розсуд [8, 9].

Якщо фінансова звітність базується більшою мірою на економічних показниках господарської діяльності підприємства, розкриваючи операційну, фінансову та інвестиційну сфери, нефінансова, в свою чергу, розкриває соціальну, екологічну, інноваційну та інші «невиробничі» сфери діяльності підприємства. В теперішній час більшість підприємств України розкриває в нефінансовій звітності інформацію, щодо минулих подій: кількість проведених заходів, витрачені на них кошти, наявність матеріальних та трудових ресурсів, кількість шкідливих викидів тощо. Але не розкривають такі основні аспекти, як поставлені цілі та отримані результати. Нефінансова звітність, в свою чергу, нефінансова частина звіту про управління має потенціал бути не лише збірником статистичної інформації про події, що вже відбулися, а й бути інструментом управління сталого розвитку підприємства шляхом: формування довгострокових цілей та політики підприємства, щодо «невиробничих» сфер діяльності; розрахунку та аналізу результатів «невиробничих» заходів, що вже отримані та прогнозних результатів, які планується отримати в майбутньому; розповсюдження нефінансового звіту зовнішнім користувачам в самостійно визначеній формі.

Для представлення нефінансової інформації у світі використовуються такі форм нефінансових звітів: нерегламентована (вільна), регламентована (стандартизована), комплексна. У нерегламентованій формі самостійно обираються складові звіту, обсяг інформації, який надається для розкриття стейкхолдерам й поширюється у ЗМІ. Користувачі переважно зовнішні. Підтвердження даних не вимагається. Регламентовану звітність, що складається за певними стандартами, на відміну від звітності вільної форми можна порівнювати у різних підприємств і визначити рейтинг серед них [10].

Комплексний звіт включає економічні, екологічні та соціальні результати діяльності підприємства. Він складається за одним з методів: групи корпоративного громадянства (Corporate Social Citizenship); Лондонської групи порівняльного аналізу (London Benchmarking Group); потрійного підсумку (Triple Bottom-Line) [11, 12].

Методичною основою формування нефінансової звітності можуть бути наступні стандарти:

- GRI, в якому розкриваються соціальні та екологічні проекти, стратегії розвитку, показники результативності, інформація про вплив на соціальні системи, відповідність екологічним вимогам та використання ресурсів, підходи до організації праці, відповідальність за продукцію, послуги та т. п.;
- звіт з прогресу або про виконання принципів Глобального Договору ООН, що складається для розкриття виконання підприємством зобов'язань соціальної відповідальності;
- SA 8000, що орієнтовний на дотримання екологічних норм та трудового законодавства; ґрунтується на принципах 11 конвенцій МОП, Конвенції ООН з прав дитини й Всесвітньої декларації прав людини та містить вимоги відносно свободи об'єднань та прав на колективний договір, нормування часу роботи, стандартів безпеки та здоров'я персоналу, віку, необхідного для залучення до праці, заробітної плати, систем управління;
- AA 1000 (Account Ability) – орієнтований на співпрацю організації зі стейкхолдерами, розуміння проблем стійкості, призначений для вимірювання результатів діяльності компаній з позицій етики, наводить набір критеріїв, за якими здійснюється соціально-етичний аудит;
- стандарти ISO 14000 орієнтовані не на кількісні показники (обсяг викидів, концентрації речовини) і технології (вимога використовувати чи ні певні технології, використовувати «якнайкращу доступну технологію»). Предмет стандартів – система екологічного менеджменту. Їх положення полягають у необхідності введення і дотримання процедур, підготовці певних документів, призначенні відповідального за певну область. ISO 14000 не містить «абсолютних вимог» до дій підприємства на навколишнє середовище, виняток – необхідність оголошення підприємством прагнення відповідати національним стандартам у спеціальному документі;
- стандарти Sunshine започатковують принципи надання відомостей для щорічної публікації у «Корпоративному звіті для зацікавлених сторін» та стосуються працівників (зайнятість, безпека та охорона здоров'я), клієнтів (продукція, послуги), місцевих громад, широких кіл.

З метою підвищення рівня довіри до підприємства рекомендовано використовувати стандарт ISAE 3000 «Завдання з підтвердження достовірності інформації, крім аудиту та огляду історичної фінансової інформації».

У якості обліково-інформаційного забезпечення нефінансового звітування в українських реаліях доцільно використовувати наступні форми статистичної звітності:

- Терміновий звіт про виробництво промислової продукції (товарів, послуг) за видами;
- Звіт про економічні показники короткострокової статистики промисловості;
- Структурне обстеження підприємства;
- Обстеження ділової активності промислового підприємства;
- Обстеження ділової активності промислового підприємства (інвестиції);
- Капітальні інвестиції;
- Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів;
- Звіт про прямі іноземні інвестиції;
- Звіт про наявність і рух основних засобів, амортизацію;
- Звіт про ціни виробників промислової продукції;
- Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах;
- Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства;
- Звіт про здійснення наукових досліджень і розробок.

Процес підготовки нефінансового звіту завжди є індивідуальним для кожного підприємства. Нормативно-правове регулювання нефінансової звітності в Україні та світі дозволяє пропонувати користатися при нефінансовому звітуванні концептуальними положеннями Глобальної ініціативи зі звітності (Global Reporting Initiative – GRI), Керівництва G4 – звітності зі сталого розвитку, що охоплює одночасно економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності суб'єкту господарювання. Керівництво G4 для полегшення користування звітами поділяється на G1, де висвітлюються питання економічної результативності, G2 – питання екологічної сфери, G3 – питання соціальної сфери, G4 – питання корпоративного управління.

На рис. 1 запропоновано процес забезпечення формування нефінансового звіту, що узагальнює організаційні засади щодо підготовки, складання та оприлюднення нефінансової звітності. Процес формування нефінансового звіту має чітку послідовність та складається з трьох блоків.

Перший блок – підготовка до складання звіту, який включає такі етапи, як: створення міжфункціональної команди для роботи над звітом; залучення стейкхолдерів до процесу підготовки та визначення стратегій розвитку; розробка структури звіту; визначення переліку показників, за якими звітуватиметься підприємство, та опис методології розрахунку цих показників. Ці заходи дозволять сформувати бачення майбутнього звіту, його основні аспекти, на яких треба зосередитися більш ретельно, та структуру нефінансового звіту, яка буде індивідуальною для підприємства. Оскільки підприємство має право самостійно обрати методичну основу для формування нефінансового звіту та зосереджуватися не тільки на минулих подіях, а також на майбутніх – варто приділити увагу розкриттю цілей стратегії сталого розвитку підприємства в економічній, соціальній та екологічній сферах з урахуванням комерційної таємниці.

Другий блок – складання звіту, який включає такі етапи, як: збір даних, розрахунок результатів та ризиків, безпосереднє написання нефінансового звіту, верифікація й аудит нефінансового звіту. Згідно з Керівництвом G4 доцільно виділяти показники за напрямками, що висвітлюють економічні, екологічні і соціальні аспекти та відображають специфіку сфери діяльності підприємства, що відображено на рис. 2. Окрім показників, що характеризують стан та динаміку наявних та витрачених ресурсів, варто приділити увагу ризикам та показникам результативності, як отриманим так і прогнозним, враховуючи не тільки економічні, а і соціальні та екологічні заходи.

Третій блок – оприлюднення звіту, який включає такі етапи, як: оприлюднення нефінансового звіту, презентація звіту, опрацювання зворотного зв'язку. Основна ціль – розповсюдити звіт максимально доступно, щоб кожна заінтересована особа могла з ним ознайомитися як на офіційному сайті підприємства, так і на інших спеціалізованих веб-порталах.

Першим аспектом, з якого починається опис кожної сфери, є опис політики, яку проводить підприємство щодо зазначених сфер. Вона складається із стислого опису моделі діяльності підприємства, постановки стратегічних цілей та завдань підприємства відповідно зазначеної сфери. Це стисла інформація про останні реалізовані заходи та заходи, які будуть реалізовані в наступних періодах. Основна задача опису політики – формування та донесення стратегії сталого розвитку підприємства до користувачів звіту.

При формуванні кортежу показників нефінансового звітування можна використовувати найпоширеніші показники системи GRI за обраними сферами. При виборі показників потрібно керуватися принципами достатності інформації одночасно з доцільним обмеженням кількості показників, наявності обліково-статистичної бази для розрахунку, необхідністю дотримання комерційної таємниці. У якості індикаторів доцільно використовувати відносні показники (темпи росту, питома вага).

Економічні показники, які, безумовно, мають зв'язок з фінансовою звітністю підприємства, мають відображати основні економічні сфери діяльності підприємства. Підприємства повинні продемонструвати інтенсивність економічного розвитку компаній через впровадження інноваційних технологій та зростання частки інноваційних товарів та послуг. Інвестиції у розробку продукції або послуг з високою доданою вартістю мають знаходити своє відображення у нефінансовій звітності.

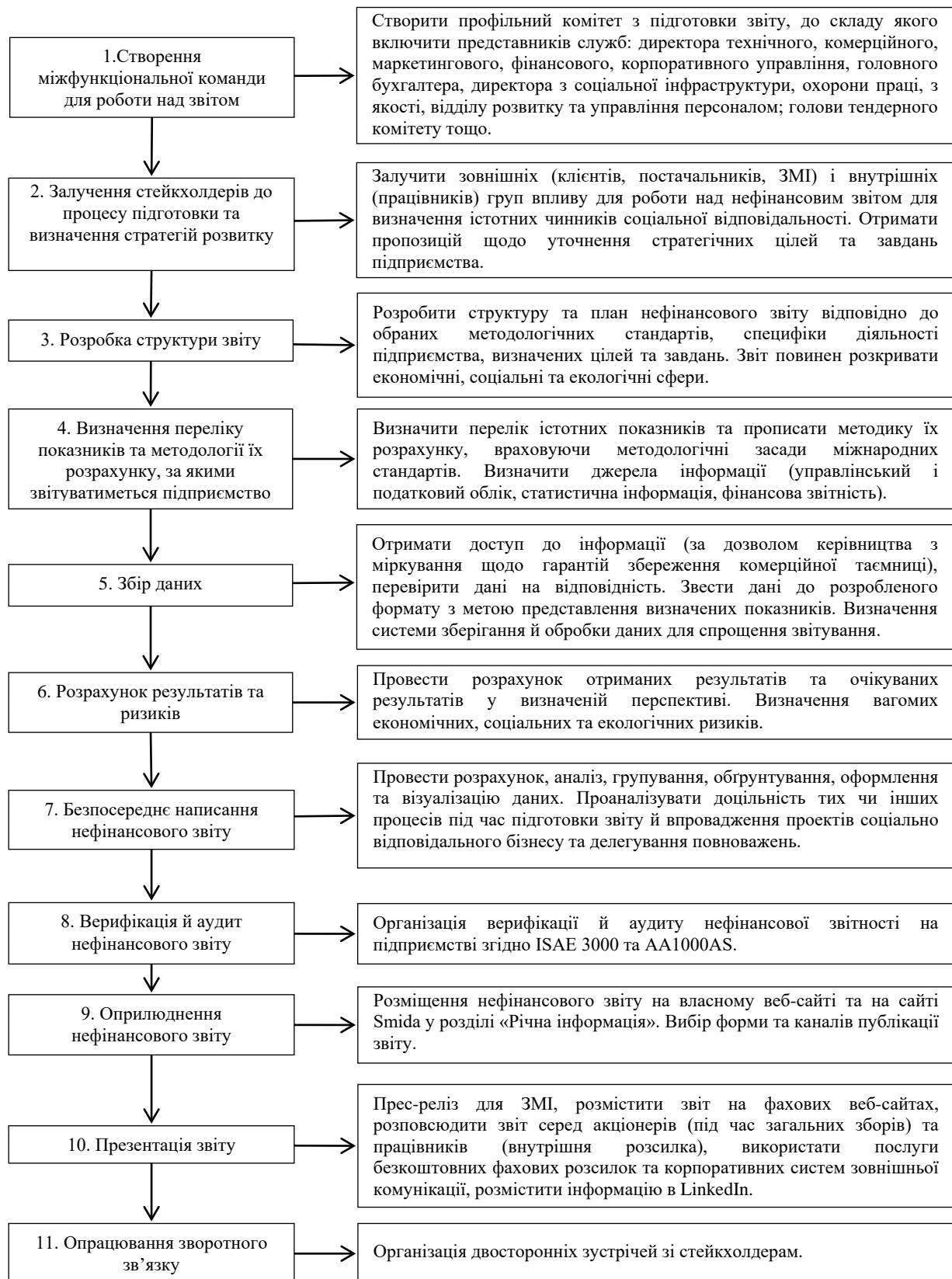

Рис. 1. Процес формування нефінансового звіту
Джерело: власна розробка авторів

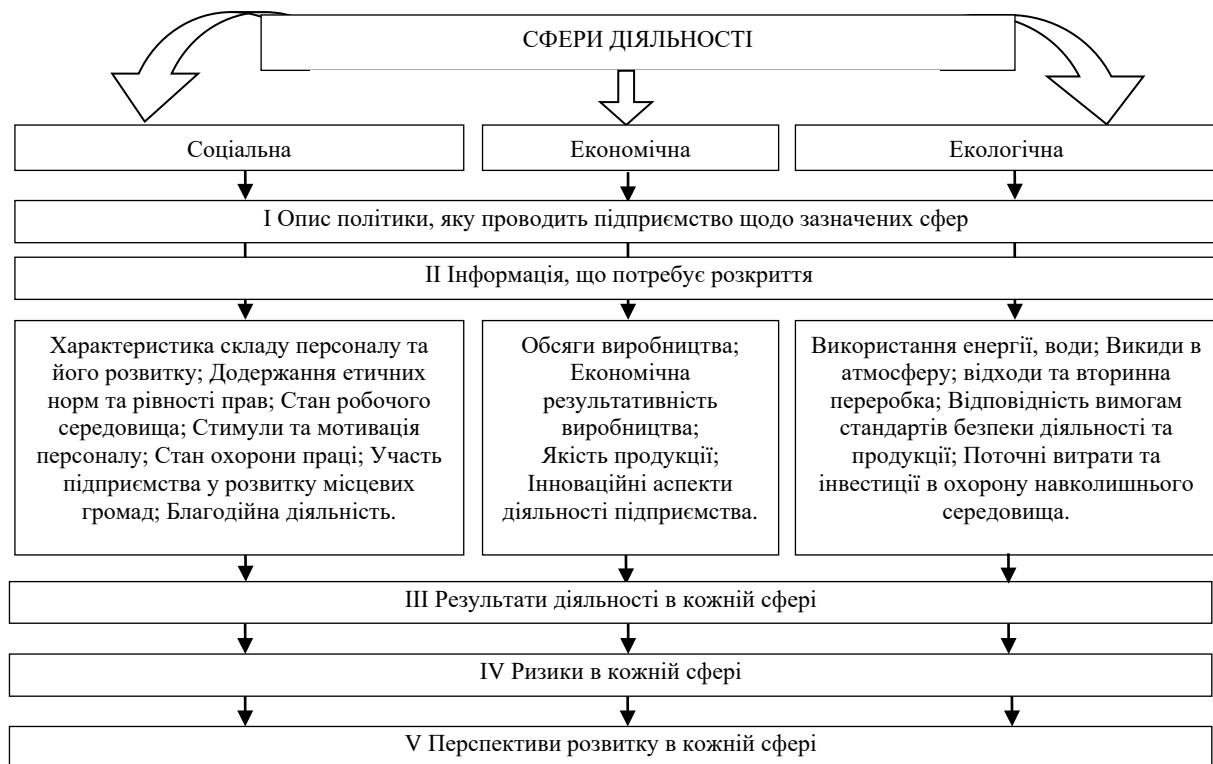

Рис. 2. Основні аспекти, які доцільно відображати у нефінансовій звітності за сферами діяльності

Джерело: власна розробка авторів

В консолідованому списку екологічних показників, оснований на стандарті звітності GRI (The Global Reporting Initiative), містяться такі показники: частка вторинної сировини, що використовується; використання енергії; питоме використання енергії у натуральному вираженні; споживання свіжої води для власних потреб; питома вага води, що використовується повторно; викиди парникових газів; викиди речовин у атмосферне повітря; питомі викиди забруднюючих речовин в натуральному вираженні; скиди стічних вод; питомі скиди стічних вод в натуральному вираженні; скиди забруднених стічних вод; обсяг відходів; питомий обсяг відходів у натуральному вираженні; кількість суттєвих аварій з екологічною шкодою; екологічна шкода, що була відшкодована; ініціативи з пом'якшення впливу продукції (робіт, послуг) на навколишнє середовище та масштаб цього пом'якшення; інвестиції в об'єкти охорони навколишнього середовища [13].

Нефінансове звітування з соціальних аспектів, на нашу думку, має відображати наступні напрямки: характеристика складу персоналу та його розвитку; додержання етичних норм та рівності прав; стан робочого середовища та охорони праці; стимули та мотивація персоналу; підвищення кваліфікації персоналу; участь підприємства у розвитку місцевих громад та благодійної діяльності.

Після надання кількісних та порівняльних показників, що охарактеризували стан підприємства в різних сферах варто перейти до показників, що охарактеризують результати діяльності підприємства в цілому та окремих соціальних, економічних та екологічних заходах. Важливо відмітити, що фінансова звітність розкриває результати діяльності підприємства з точки зору економічної ефективності, в той час як нефінансова базується більшою мірою на соціальній та екологічній ефективності. Це дозволяє визначити інтегральний показник ефективності підприємства, який включає в себе суму показників ефективності: економічної, ділових взаємин, соціальної та екологічної безпеки.

Передостаннім аспектом є опис та аналіз ризиків, які можуть істотно вплинути на результат економічних, соціальних та екологічних заходів. Їх можна розділити за сферами, ступенем впливу, фактором виникнення та впливу, тривалістю тощо.

Наприкінці опису кожної сфери важливо відмітити перспективи сталого розвитку підприємства в тій чи іншій сфері – тезисно охарактеризувавши основні сильні сторони та можливості для розвитку за кожною сферою.

Отже, при поєднанні нефінансових показників з фінансовими показниками можна отримати повну картину справжніх всебічно розкритих результатів діяльності підприємства, стану і розвитку суб'єкту господарювання в порівнянні зі зміною показників зовнішнього середовища.

Запропоновані етапи процесу формування нефінансового звіту та основні аспекти, які доцільно відображати у нефінансовій звітності, дозволять використовувати нефінансову звітність як інструмент управління сталим розвитком підприємства.

Висновки

На сучасному етапі розвитку економічної системи необхідно враховувати соціальну і громадську позицію підприємства, що дуже важливо в умовах постіндустріального суспільства. Включення в склад звітності нефінансової звітності, в якій відображаються разом з фінансово-економічними показниками, нефінансові показники та інтегральний показник, дозволить оцінити роль і значення підприємства у вирішенні суспільно значущих проблем. Ті підприємства, які давно взяли курс на іноземних інвесторів і працюють поза Україною, розуміють важливість і цінність позитивного іміджу свого підприємства і це не тільки його прибутковість, яку можна побачити у фінансовій звітності, а й стратегічне бачення, перспективи розвитку, які розкриваються в нефінансовій звітності.

В останні роки українські підприємства все більше поглиблюються в інтеграцію до міжнародного бізнесу та міжнародних стандартів складання звітності. Включення звіту до управління до складу звітності підприємства є першим кроком до розповсюдження нефінансової звітності в Україні. Надані рекомендації щодо формування нефінансової звітності на підприємстві дозволять виконати вимоги, не сказати зайвого і знайти вигоду для підприємства. Популяризація й ознайомлення із ними вітчизняних суб'єктів господарської діяльності дозволить усвідомити значення та необхідність складання нефінансової звітності із метою соціального та економічного розвитку, прозорості діяльності та можливості позиціонування нефінансової звітності як інструменту управління сталим розвитком підприємства. Напрямом подальших досліджень є розробка систем показників в нефінансовій звітності за галузями економіки.

Abstract

The article is devoted to review of changes in the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" in 2017 concerning the management report and methodical recommendations for compilation of non-financial reporting. They identify the main directions of the report, the list of which is not exhaustive. It is clarified that non-financial statements contain financial and non-financial information, which characterizes the state and prospects of enterprise development, reveals the main risks and uncertainties of its activity. The international standards governing the compilation of non-financial reporting are considered. The problems and non-financial reporting formats initiated in practice are considered. The necessity of non-financial reporting for the purpose of social and economic development, transparency of activity and positioning of forming non-financial reporting as a tool for enterprise sustainable development management is substantiated. The recommendations concerning the organizational principles of non-financial reporting formation are given. The process of forming a non-financial report is clearly consistent and consists of three blocks. The first block is preparation for the report. It forms the vision of the future report, its main aspects that need to be more carefully focused. The second block report compilation. In accordance with the principles of G4 it is expedient to distribute indicators in industries that cover economic, environmental and social aspects. The third block is a report distribution. The main goal is to spread the report as widely as possible. The proposed stages of the non-financial reporting formation process and the main aspects of the activities that are appropriate to reflect in non-financial statements. This will allow to use of non-financial reporting as a tool for managing enterprise sustainable development. The combination of non-financial indicators with financial allows you to get a complete picture of the true fully comprehensible enterprise results.

Список літератури:

1. Безверхий К.В. Економічна сутність поняття «нефінансова звітність» / К.В. Безверхий // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2017. – № 1-2. – С. 23-34.
2. Bobitan R.-I. The non-financial reporting – the story behind the numbers / R.-I. Bobitan, P. Stefea // Academica Brâncuși. – 2017. – № 3. – P. 94-100.
3. Клименко І.М. Міжнародна практика нефінансової звітності соціально відповідального бізнесу / І.М. Клименко // East European Scientific Journal. – 2018. – № 8 (36). – С. 24-30.
4. Малишкін О.І. Нефінансова звітність компаній України / О.І. Малишкін // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 11. – С. 401-407.
5. Сокіл О.Г. Парадигмальне моделювання обліково-аналітичного забезпечення звітності зі сталого розвитку сільськогосподарських підприємств / О.Г. Сокіл // Облік і фінанси. – 2017. – № 4 (78). – С. 81-89.
6. Устич В.А. Оприлюднення нефінансової звітності українськими підприємствами / В.А. Устич // Економічні студії. – 2017. – № 5 (18). – С. 115-119.
7. Філіппова С.В. Соціальна відповідальність у стратегії управління вітчизняним підприємством: проблемні питання інтегрування механізму / С.В. Філіппова // Економіка: реалії часу. – 2017. – № 2 (30). – С. 5-17.
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні¹ Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/en/996-14/page>.

9. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління: Наказ Міністерства Фінансів України від 07.12.2018 р. № 982 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18?lang=en>.
10. Москалюк Г.О. Нефінансова звітність у реалізації концепції сталого розвитку в Україні / Г.О. Москалюк // Облік і контроль в управлінні економічною стійкістю підприємств в умовах глобалізації: монографія / під ред. В.Ф. Максимової. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – С. 323-373.
11. Кальчук А.Л. Нефінансова звітність: її сутність та класифікація / А.Л. Кальчук // Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 25 листопада 2016р). – Ж.: О.О. Євенок, 2016. С. – 53-56.
12. Грановська І.В. Міжнародні стандарти звітності соціальної відповідальності бізнесу / Економічний вісник університету : зб. наук. пр. учених та аспірантів ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – 2012. – Вип. 19/1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2012_19_1/Granovsk.pdf.
13. Потапенко В. Глобальна ініціатива зі звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://green-economics.org.ua/1408-2/>.

References:

1. Bezverhyi, K.V. (2017). Economic meaning of the concept of "non-financial reporting". *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii*, 1-2, 23-34 [in Ukrainian].
2. Bobitan, R.-I., & Stefea, P. (2017). The non-financial reporting □ the story behind the numbers. *Academica Brancusi*, 3, 94-100 [in English].
3. Klymenko, I.M. (2018). International practice of non-financial reporting of socially responsible business. *East European Scientific Journal*, 8 (36), 24-30 [in Ukrainian].
4. Malyskin, O.I. (2016). Non-financial reporting of Ukrainian companies. *Aktualni problemy ekonomiky*, 11, 401-407 [in Ukrainian].
5. Sokil, O.H. (2017). Modeling of paradigm of accounting and analytical support for agricultural enterprises' reporting on sustainable development. *Oblik i finansy*, 4 (78), 81-89 [in Ukrainian].
6. Ustych, V.A. (2017). Promulgation of non-financial reporting by Ukrainian enterprises. *Ekonomichni studii*, 5 (18), 115-119 [in Ukrainian].
7. Filyppova, S.V. (2017). Social responsibility in the strategy of management of a domestic enterprise: problem issues of integration of the mechanism. *Ekonomika: realii chasu*, 2 (30), 5-17 [in Ukrainian].
8. The Law of Ukraine on accounting and financial reporting in Ukraine № 996-XIV. (1999, July 16). Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/en/996-14/page> [in Ukrainian].
9. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine on approval of methodological recommendations for the preparation of a management report № 982 (2018, December 7). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18?lang=en> [in Ukrainian].
10. Moskaliuk, H.O. (2014). Non-financial reporting in the implementation of the concept of sustainable development in Ukraine. In V.F. Maksimova (Ed.), *Accounting and control in managing the economic stability of enterprises in a globalizing environment* (pp. 323-373) / O.: ONEU [in Ukrainian].
11. Kalchuk, A.L. (2016). Non-financial reporting: its essence and classification. *Suchasni tendentsii rozvytku bukhgalterskoho obliku ta opodatkuvannia: materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi* (pp. 53-56). – Zhytomyr: O. O. Yevenok [in Ukrainian].
12. Hranovska, I.V. (2012). International Standards for Corporate Social Responsibility Reporting. *Ekonomichniy visnyk universytetu : zb. nauk. pr. uchenykh ta aspirantiv DVNZ «Pereiaslav-Khmelnytskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Hryhoriia Skovorody»*, 19/1. Retrieved from: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2012_19_1/Granovsk.pdf [in Ukrainian].
13. Potapenko, V. (2017). Global Reporting Initiative. Retrieved from: <http://green-economics.org.ua/1408-2/> [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Кірсанова В. В. Формування нефінансової звітності як інструменту управління сталим розвитком підприємства / В. В. Кірсанова, В. В. Шацков // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2018. – № 4 (6). – С. 19-25. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2018/No4/19.pdf>

Reference a Journal Article:

Kirsanova V. V. Formation of non-financial reporting as a tool for managing enterprise sustainable development / Kirsanova V.V., Shatskov V.V. // *Economic journal Odessa polytechnic university*. – 2018. – № 4 (6). – С. 19-25. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/ejopu/2018/No4/19.pdf>

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons «Attribution» 4.0.